

УДК 656.621

О. М. Головченко,

*д. е. н., професор, професор кафедри «Економічної теорії
та підприємництва на морському транспорті»,
Національний університет «Одеська морська академія»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4404-5214>*

Л. В. Мезіна,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри «Економічної теорії
та підприємництва на морському транспорті»,
Національний університет «Одеська морська академія»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2595-5041>*

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ВНУТРІШНІМ ВОДНИМ
ТРАНСПОРТОМ: МАКСИМІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОСТІ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**

O. Golovchenko,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of
«Economic Theory and entrepreneurship in maritime transport»,
National University «Odesa Maritime Academy»*

L. Mezina,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
«Economic Theory and entrepreneurship in maritime transport»,
National University «Odesa Maritime Academy»*

**INNOVATIVE APPROACHES TO THE MANAGEMENT OF INLAND
WATERWAY TRANSPORT : INCREASING EFFICIENCY IN THE
MODERN CONDITIONS**

У статті розглянуто важливість розвитку внутрішнього водного транспорту та виділено проблеми, що існують в Україні в цієї галузі. Досліджено перспективи та напрямки розвитку галузі, переваги даного виду транспорту в порівнянні з іншими видами. Запропоновано інноваційні стратегії для максимізації потенціалу внутрішнього водного транспорту. Обґрунтовано потребу модернізації інфраструктури, використання екологічно чистих технологій, збільшення інвестицій та необхідність підтримки з боку уряду. Розглянуті шляхи розвитку включають розробку стратегій, впровадження цифрових технологій, підвищення кваліфікації працівників та співпрацю з міжнародними партнерами. Реалізація запропонованих у статті заходів сприятиме покращенню ефективності, конкурентоспроможності та сталості внутрішнього водного транспорту України, що є важливим для подальшого розвитку країни.

The article carefully examines the current situation in the field of inland waterway transport in Ukraine and identifies the key problems associated with this type of transport. In particular, there is insufficient development of infrastructure, environmental problems, financial challenges, competition with other modes of transport and the need for political support. The authors note the importance of developing innovative approaches to solve these problems and maximizing the potential of inland water transport for the further economic growth of Ukraine.

The article proposes specific strategies and recommendations aimed at improving the situation in the industry. Among them are the development of a long-term development strategy, increased investments in port infrastructure and modernization of waterways, the use of digital technologies for optimization of management, implementation of environmentally friendly technologies in shipping, and enhancement of workforce qualifications. It is noted that collaboration with international partners and active involvement of civil society organizations in decision-making are essential components of successful development.

Furthermore, the article highlights the necessity of a systemic approach to managing inland waterway transport, which encompasses not only technical and economic aspects but also social and environmental dimensions. Emphasis is placed on understanding the needs and interests of all stakeholders, including local communities and environmental organizations, in the development and implementation of new strategies and technologies. Additionally, continuous monitoring and evaluation of management measures are emphasized to ensure adaptation to changing conditions and timely adjustment of strategies.

The implementation of the proposed strategies and recommendations aims to improve the efficiency, competitiveness, and sustainability of Ukraine's inland waterway transport. This, in turn, will contribute to further development of trade, industry, and infrastructure in the country, as well as reducing negative environmental impact. Overall, the article underscores the importance of innovative approaches in addressing complex challenges in water transport and calls for comprehensive measures to achieve successful outcomes.

Ключові слова: *внутрішній водний транспорт, ефективність систем управління, організаційно-економічний механізм, інноваційні підходи, стратегія розвитку.*

Keywords: *inland waterway transport, efficiency of management systems, organizational and economic mechanism, innovative approaches, development strategy.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. *Внутрішній водний транспорт в Україні є важливою складовою інфраструктури, що відіграє значну роль у розвитку економіки країни. Завдяки своїм водним шляхам, річкам та каналам, Україна має унікальну можливість забезпечувати транспортне сполучення між регіонами та країнами, сприяючи тим самим розвитку торгівлі, промисловості та інфраструктури. У цьому контексті*

важливо дослідити інноваційні підходи до управління внутрішнім водним транспортом, спрямовані на максимізацію ефективності та використання його потенціалу для подальшого економічного зростання України.

Зважаючи на значущість внутрішнього водного транспорту для економіки України та його потенціал для розвитку торгівлі, промисловості та інфраструктури, важливо дослідити інноваційні підходи до його управління. Актуальним є виявлення та розгляд сучасних стратегій та методів, які можуть максимізувати ефективність внутрішнього водного транспорту в Україні. Це дозволить з'ясувати шляхи оптимізації використання водних ресурсів країни та підвищення її конкурентоспроможності на міжнародній арені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним і практичним аспектам підвищення ефективності управління внутрішнім водним транспортом присвятили свої роботи О.Аляб'єва, Р.Вернигора, С.Дем'яненко, Є.Крикавський, С.Максимов, А.Окороков, А.Партола, О.Романовська, Н. Тірон-Воробйова, А.Церковна, О.Шандрівська, Н.Шинкаренко, та ін.

Роботи перерахованих авторів мають теоретичне та практичне значення, оскільки включають аналіз сучасних тенденцій, визначення факторів та чинників, що впливають на удосконалення організаційно-економічного механізму та ефективність процесів управління внутрішнім водним транспортом.

Водночас в економічній літературі недостатньо уваги приділяється впливу інноваційних підходів на підвищення ефективності управління внутрішнім водним транспортом. Це вимагає проведення додаткових досліджень та розробки практичних рекомендацій у цьому напрямку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження сучасних інноваційних підходів до управління внутрішнім водним транспортом з метою з'ясування їхнього потенціалу для максимізації ефективності цього виду транспорту в сучасних умовах.

Для досягнення цієї мети передбачається: аналіз сучасного стану внутрішнього водного транспорту в Україні та ідентифікація основних проблем у його управлінні; дослідження інноваційних підходів та технологій, які можуть бути застосовані для підвищення ефективності управління водним транспортом; оцінка потенціалу впровадження інноваційних рішень у практику водного транспорту України; формулювання практичних рекомендацій та стратегій для максимізації ефективності управління внутрішнім водним транспортом в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перевезення товарів внутрішнім водним транспортом становить один з найбільш вигідних та екологічно чистих способів перевезень. Цей вид транспорту включає річковий та морський каботажний транспорт і є ключовим компонентом у системі мультимодальних перевезень. У багатьох країнах водний транспорт відіграє важливу роль у економіці та щоденному житті громадян, сприяючи збереженню навколишнього середовища та маючи низькі витрати на перевезення в порівнянні з іншими видами транспорту. За показниками енергоефективності він перевершує залізничний та автомобільний транспорт у 5 та 10 разів відповідно [2, с.62].

Розвиток внутрішніх водних шляхів є пріоритетним напрямком діяльності Міністерства інфраструктури України, зокрема відновлення повноцінного судноплавства на ріках Дніпро та Дністер є однією з головних його цілей [5].

Підписавши Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, Україна зобов'язалася розвивати внутрішній водний транспорт, у тому числі розробляти стратегії разом з ЄС, включати його до системи мультимодальних перевезень та створювати пріоритетні транспортні маршрути. Такий підхід спрямований на підтримку транзитної ролі України та гармонізацію законодавства з правом Європейського Союзу у сфері внутрішнього водного транспорту [7, с.61].

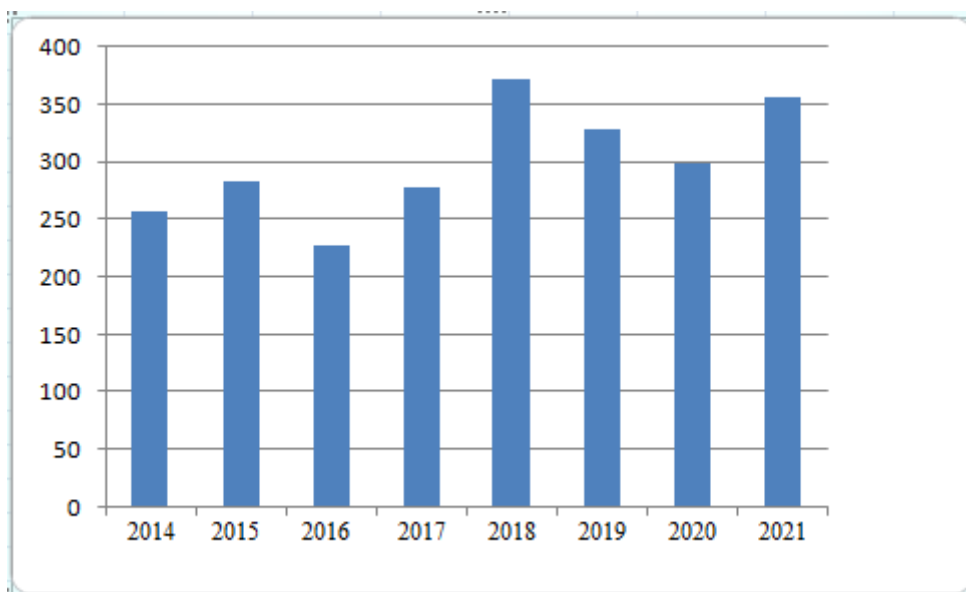
Основними перевагами використання внутрішніх водних шляхів є низькі витрати на перевезення в порівнянні з іншими видами транспорту, малі витрати на інфраструктуру та мінімальне навантаження на довкілля.

Україна має значний потенціал для використання водного транспорту як у минулому, так і в сучасності. Загальна довжина судноплавних шляхів становить 1 672 км, з основними артеріями водного транспорту - річками Дніпро та Дунай. Природні умови для перевезення товарів по річках в Україні досить сприятливі, з невеликою кількістю гірських річок та маленькими спадами, що дозволяє плавати майже по всій довжині [3, с.45].

Однак, є також і негативні фактори, які ускладнюють експлуатацію внутрішнього водного транспорту. Серед них - зимова перерва навігації тривалістю від 1,5 до 4 місяців, коливання рівня води, особливо влітку у степових регіонах, часті закрути річок, замулювання донних осадів, мілководність лиманів та обмежена кількість річок, що пролягають в рівнинних районах [4, с.116].

Крім того, людська діяльність спричинила лише невеликі зміни у водному господарстві України. Канали становлять лише 3% від загальної мережі судноплавних шляхів, а регулювання річок, за винятком Дніпра, є недостатнім[11, с. 504].

На рис. 1 наведено об'єм вантажоперевезень внутрішнім водним транспортом України.

**Рис.1. Об'єм вантажоперевезень внутрішнім водним транспортом
України (тонно-кілометри)**

Джерело: побудовано за даними [8].

За наданими даними про обсяги грузоперевезень внутрішнім водним транспортом України можна спостерігати коливання протягом розглянутого періоду.

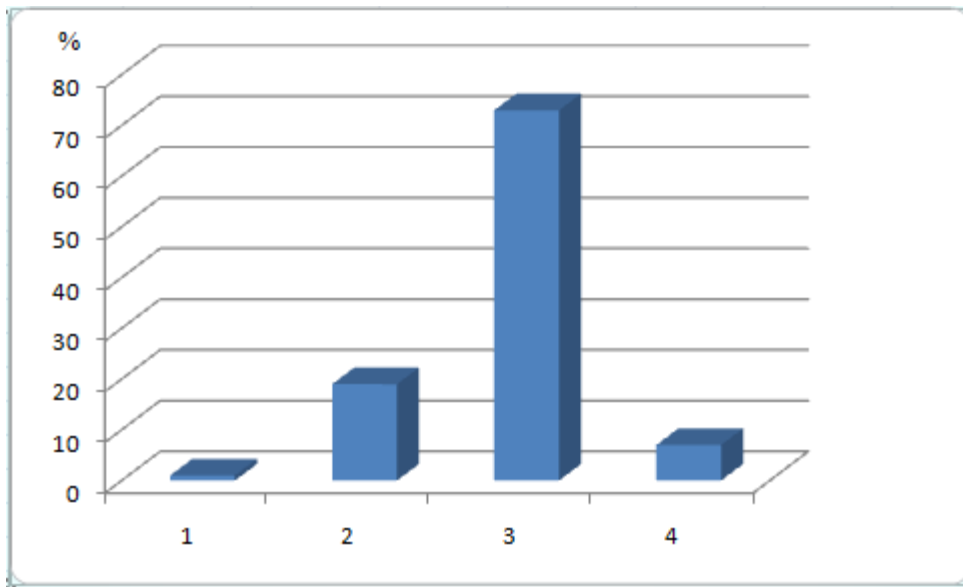
Загалом, можна визначити тенденцію до коливання обсягів перевезень внутрішнім водним транспортом з року в рік, проте варто відзначити значне зростання у 2018 році, яке може бути пов'язане з різними факторами, такими як економічні зміни або політичні рішення, які впливають на водний транспорт.

Не можна назвати задовільною ситуацію з парком річкових суден в Україні. У 2020 році ресурсний парк становив 1 648 суден, проте 20% з них були непридатні до експлуатації. Серед придатних суден найбільшу частку склали службово-допоміжні і транспортні судна, становлячи 46,7% та 44,4% відповідно. Також у парку були представлені технічні судна (6,9%) та судна спеціального призначення (2,1%) [9].

Транспортні судна мають загальну вантажопідйомність 899,8 тис. тон та пасажиромісткість 16,4 тис. пасажирів. Це включало вантажні наливні судна (38 одиниць), вантажні суховантажні (590 одиниць) та пасажирські та вантажопасажирські (103 одиниці).

Станом на 2020 рік був відзначений значний рівень зношеності всіх типів річкових суден, як самохідних, так і буксированих. Дані показували, що значна частина суден наближалася до критичного строку служби або вже повністю вичерпала свій ресурс [10].

На рис. 2 наведено діаграму, що показує вік річкового флоту в Україні.

Рис. 2. Вік річкового флоту України ((1)- судна, що були побудовані до 1950 р.(1%); (2)- судна, що були побудовані з 1950 до 1970 р.р.(19%);(3)- судна, що були побудовані з 1971 до 2000 р.р.(73%); (4) - судна, що були побудовані після 2000 р.(7%))

Джерело: побудовано за даними [2].

Аналіз даних про вік річкового флоту України показує наступне.

Майже 20% суден були побудовані у період з 1950 по 1970 роки. Це свідчить про те, що значна частина флоту вже старіє, має вік близько половини століття, і, ймовірно, потребує серйозного оновлення або ремонту.

Найбільша частина флоту (понад 70%) складається з суден, побудованих з 1971 по 2000 рік. Це свідчить про те, що більшість суден в експлуатації вже досить давно, але вони все ще забезпечують основну частину річкових перевезень. Однак, і цей сегмент флоту потребує постійного утримання та можливого оновлення, оскільки вік суден вже перевищує 20-30 років.

Лише 7% суден були побудовані після 2000 року. Це найновіший сегмент флоту, що вказує на обмежений внесок нових суден у річковий транспорт. Це може бути ознакою недостатньої інвестиційної активності у розвиток річкового транспорту та недостатнього підтримки нових будівельних проектів.

Загальною тенденцією є старіння і вичерпання ресурсу суден в річковому флоті України, що вимагає уваги до їхнього оновлення, ремонту та можливого заміщення новими суднами для забезпечення ефективності та безпеки річкових.

Незважаючи на існуючі труднощі внутрішній водний транспорт України має значні перспективи розвитку та достатній потенціал.

Так за даними Укррічфлоту щорічна перевалка вантажів досягає 3 мільйонів тонн. Це свідчить про активний рух товарів через річкові шляхи та порти, що сприяє розвитку економіки та забезпеченню потреб населення та промисловості. Сумарна вантажопідйомність флоту становить 170 тисяч тонн. Це значна кількість, яка дозволяє перевозити великі обсяги товарів, що сприяє забезпеченню попиту та розвитку торгівлі та промисловості. Пропускна спроможність п'яти річкових портів перевищує 10 мільйонів тонн. Це означає, що річкові порти мають великий потенціал для обробки вантажів та забезпечення потреб торгівлі та промисловості. Площа складських приміщень становить 210 тисяч квадратних кілометрів. Це площа, яка забезпечує достатньо місця для зберігання товарів та забезпечення їхньої безпеки та якості. Потужність зернових елеваторів складає 66 тисяч тонн. Це важливий показник для забезпечення переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, що сприяє розвитку сільського господарства та забезпеченню продовольчої безпеки. Загалом, надані дані свідчать про достатній потенціал річкового транспорту та портової інфраструктури в Україні, що сприяє розвитку економіки та забезпеченню потреб суспільства [6, с.62].

Однак сьогодні внутрішній водний транспорт України стикається з рядом складних проблем та викликів, які потребують негайної уваги та ефективних стратегій вирішення. До нагальних проблем можна віднести:

- недостатню інфраструктуру. Багато водних шляхів та портових інфраструктур у країні потребують серйозного модернізації. Застарілі засоби

виробництва, включаючи доки, пристані та судноплавні шляхи, обмежують розвиток водного транспорту та його конкурентоспроможність;

- екологічні проблеми. Розвиток внутрішнього водного транспорту часто супроводжується негативним впливом на навколишнє середовище. Забруднення водних ресурсів, втрати біорізноманіття та інші екологічні проблеми становлять серйозну загрозу як самому транспорту, так і екосистемам, через які він прокладається;

- фінансові виклики. Фінансування розвитку та утримання внутрішнього водного транспорту є значним завданням. Брак коштів може призвести до відсутності необхідних інвестицій у підтримку інфраструктури, модернізацію та безпеку;

- конкуренція з іншими видами транспорту. Україна має розвинуті мережі автомобільних та залізничних транспортних систем, які часто конкурують з внутрішнім водним транспортом. Підтримка конкурентоспроможності водного транспорту поруч із іншими видами транспорту є викликом для управління;

- потреба в регулюванні та політичній підтримці. Розвиток внутрішнього водного транспорту потребує ефективного регулювання та політичної підтримки на рівні держави. Стабільність у законодавстві та підтримка уряду є ключовими факторами для успішного розвитку галузі.

Російська агресія в Україні також негативно впливає на роботу внутрішнього водного транспорту країни і призводить до несприятливих наслідків, серед яких найбільш суттєвими є:

- блокада портів. Військова агресія призвела до блокади деяких річкових портів та важливих водних шляхів, що призводить до зниження обсягів перевезень та затримок у роботі портової інфраструктури;

- обмеження доступу до водних шляхів. Військова агресія призвела до обмеження доступу до деяких водних шляхів через зміни в контролі над територіями та областями в Україні;

- економічні та фінансові втрати. Російська агресія спричиняє економічні та фінансові втрати для України, що може призвести до обмеження фінансування і розвитку багатьох галузей економіки і тому числі і внутрішнього водного транспорту;

- порушення логістичних ланцюгів. Нестабільність та військовий конфлікт можуть порушити логістичні ланцюги внутрішнього водного транспорту, що призводить до затримок у перевезеннях та підвищення витрат для бізнесу.

У цілому, російська агресія має руйнівний вплив на розвиток і функціонування внутрішнього водного транспорту в Україні, спричиняючи перешкоди та втрати для економіки та інфраструктури країни.

Загалом, розвиток внутрішнього водного транспорту України потребує комплексного підходу до вирішення різноманітних проблем та викликів, що стоять перед ним. Тільки шляхом спільних зусиль влади, бізнесу та громадськості можна забезпечити стійкий та ефективний розвиток цієї важливої галузі.

Оцінка існуючих систем управління внутрішнім водним транспортом в Україні та їхньої ефективності є ключовим етапом у розумінні поточного стану цієї галузі та визначенні шляхів її поліпшення. Україна має значний потенціал у сфері внутрішнього водного транспорту, але існуючі системи управління стикаються з численними викликами, які обмежують їхню ефективність.

Почнемо з огляду існуючої системи управління. Україна має ряд організацій, відповідальних за управління внутрішнім водним транспортом, зокрема Державне агентство водних ресурсів, Міністерство інфраструктури та ін. Крім того, існують регіональні органи управління, такі як портові адміністрації та річкові управління.

Проте, система управління внутрішнім водним транспортом стикається з численними проблемами, які впливають на її ефективність. Однією з ключових проблем є недостатня координація між різними органами

управління, що часто призводить до дублювання функцій та конфліктів компетенції. Наприклад, питання екологічного контролю можуть потрапити під відповідальність кількох органів, що ускладнює прийняття рішень та затягує процеси.

Крім того, система управління страждає від недостатньої транспарентності та корупційних ризиків. Непрозорість у процесах прийняття рішень та розподілі ресурсів може призвести до втрати довіри громадськості та інвесторів. Боротьба з корупцією та підвищення рівня відкритості та прозорості є важливим завданням для покращення ефективності управління.

Низька інвестиційна привабливість водного транспорту також обмежує розвиток галузі. Недостатні інвестиції у модернізацію інфраструктури, придбання сучасного обладнання та навчання персоналу можуть перешкоджати розвитку конкурентоспроможного та ефективного водного транспорту.

Оцінка ефективності систем управління внутрішнім водним транспортом в Україні показує, що існуючі проблеми обмежують потенціал розвитку цієї галузі. Для покращення ефективності системи управління необхідно впроваджувати комплексні заходи, зокрема покращення координації між органами управління, збільшення транспарентності та боротьба з корупцією, а також залучення інвестицій у розвиток інфраструктури та технологій. Тільки шляхом цих заходів можна забезпечити стабільний та ефективний розвиток внутрішнього водного транспорту в Україні.

Аналіз можливостей впровадження інноваційних підходів в управління внутрішнім водним транспортом в Україні є важливим кроком для забезпечення сталого та ефективного розвитку цієї галузі. На сьогоднішній день існують численні можливості для впровадження новаторських підходів, які можуть сприяти покращенню ефективності управління внутрішнім водним транспортом. Розглянемо деякі з них.

1. Використання сучасних технологій. Застосування сучасних технологій, таких як штучний інтелект, аналітика даних, інтернет речей (IoT) та автоматизація процесів, може значно підвищити ефективність управління водним транспортом. Наприклад, впровадження систем моніторингу та прогнозування може допомогти управлінцям приймати обґрунтовані рішення щодо оптимального використання ресурсів та оптимізації маршрутів.

2. Розвиток інфраструктури та технологій зеленого транспорту: Інвестиції в розвиток інфраструктури для зеленого водного транспорту, такого як водні транспортні засоби з нульовим викидом вуглецю, можуть сприяти зменшенню впливу на навколишнє середовище та підвищенню сталості галузі.

3. Створення цифрових платформ та ринків: Розробка цифрових платформ та ринків для внутрішнього водного транспорту може сприяти збільшенню прозорості та ефективності процесів управління, а також сприяти розвитку нових бізнес-моделей та партнерств.

4. Стимулювання інноваційного підприємництва. Підтримка інноваційних стартапів та підприємств у сфері внутрішнього водного транспорту через надання фінансової підтримки, доступу до технологічних ресурсів та сприяння у розвитку мережі партнерів може стимулювати впровадження новаторських ідей та технологій.

5. Розвиток міжнародного співробітництва. Україна може взяти на озброю досвід та кращі практики з управління внутрішнім водним транспортом з інших країн, шляхом активного співробітництва з міжнародними організаціями та партнерами.

Загалом, впровадження інноваційних підходів в управління внутрішнім водним транспортом в Україні відкриває широкі перспективи для покращення ефективності галузі, зменшення впливу на довкілля та сприяння сталому розвитку. Однак успіх цих заходів буде залежати від тісного співробітництва між урядом, бізнесом, академічною спільнотою та громадянськістю.

Роль новітніх технологій та практик у підвищенні ефективності управління в умовах України відіграє критичне значення для досягнення сталого та конкурентоспроможного розвитку внутрішнього водного транспорту. Використання сучасних технологій та передових практик може значно полегшити процеси управління, знизити витрати та підвищити ефективність. Розглянемо кілька ключових аспектів ролі новітніх технологій та практик у цьому контексті.

Автоматизація та оптимізація процесів - використання автоматизованих систем управління, таких як системи моніторингу та керування, дозволяє оптимізувати розподіл ресурсів, маршрутизацію та планування. Це дозволяє зменшити людські помилки та збільшити продуктивність.

Штучний інтелект та аналітика даних - використання штучного інтелекту та аналітики даних дозволяє робити швидке та точне прогнозування, виявляти тенденції та вдосконалювати стратегії управління. Штучний інтелект може допомогти в управлінні логістикою, розподілі ресурсів та прийнятті рішень.

Електронний документообіг та електронне управління - використання електронних систем управління дозволяє спрощувати та прискорювати процеси документообігу, підписання контрактів та звітності. Це допомагає зменшити бюрократію та збільшити ефективність управління.

Загалом, використання новітніх технологій та передових практик в управлінні внутрішнім водним транспортом в Україні є важливим чинником для забезпечення ефективного та сталого розвитку цієї галузі. Інновації допоможуть оптимізувати процеси, збільшити конкурентоспроможність та знизити вплив на довкілля, що є ключовими завданнями для подальшого розвитку внутрішнього водного транспорту в Україні.

Україна вже виявила свою здатність до реалізації інноваційних ініціатив у сфері управління внутрішнім водним транспортом, які призвели до значних покращень у цій галузі.

Аналіз цих ініціатив показує, що вони вже мають позитивний вплив на розвиток внутрішнього водного транспорту в Україні. Завдяки впровадженню інноваційних підходів до управління, галузь отримала нові можливості для розвитку, збільшення конкурентоспроможності та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Продовження такого напрямку розвитку відкриває перспективи для подальшого зростання ефективності управління внутрішнім водним транспортом в Україні.

Управління внутрішнім водним транспортом в Україні стикається з численними викликами, які потребують уваги та комплексного підходу для подолання. Розглянемо поточні виклики та майбутні перспективи у цій сфері.

Зношеність та нестача інфраструктури внутрішнього водного транспорту ускладнюють ефективне функціонування галузі. Модернізація та розширення існуючих портових та транспортних інфраструктур важливі для забезпечення конкурентоспроможності та ефективності транспортної системи.

Збереження природних ресурсів та зменшення впливу на довкілля також є важливими аспектами управління водним транспортом. Розвиток екологічно чистих технологій та практик, таких як використання біопалива чи електричних суден, стане важливим кроком у збереженні навколишнього середовища.

Забезпечення безпеки руху суден та інфраструктури портів є нагальною проблемою та вимагає постійного вдосконалення та впровадження передових практик управління ризиками. Велике значення має підготовка персоналу та впровадження сучасних систем моніторингу та контролю.

Загалом, розгляд поточних викликів та майбутніх перспектив в управлінні внутрішнім водним транспортом в Україні вимагає комплексного підходу та активної ролі всіх зацікавлених сторін. Шлях до успішного розвитку галузі полягає у поєднанні інноваційних підходів, зелених технологій, ефективного управління ресурсами та міжнародного співробітництва.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Для подальшого розвитку та вдосконалення системи управління внутрішнім водним транспортом в Україні можна розглянути кілька можливих шляхів.

1. Розробку довгострокової стратегії розвитку внутрішнього водного транспорту, яка враховуватиме потреби галузі на наступні десятиліття, сприятиме ефективному розподілу ресурсів та розвитку інфраструктури.

2. Збільшення обсягів інвестицій у розвиток портової інфраструктури, реконструкцію судноплавних шляхів та модернізацію портів дозволить підвищити ефективність та конкурентоспроможність галузі.

3. Впровадження цифрових технологій, таких як системи моніторингу, автоматизація процесів та аналітика даних, допоможе оптимізувати управління та забезпечити швидке реагування на зміни у секторі.

4. Сприяння впровадженню екологічно чистих технологій у судноплаванні, таких як використання біопалива або електроенергії, сприятиме зменшенню викидів та покращенню стану навколишнього середовища.

5. Здійснення програм навчання та підвищення кваліфікації працівників галузі сприятиме покращенню якості управління та ефективності виробничих процесів.

6. Підтримка досліджень та розвитку інноваційних технологій у сфері внутрішнього водного транспорту за допомогою грантів та стимулювання підприємництва сприятиме появі нових ідей та підходів.

7. Зміцнення співробітництва з міжнародними партнерами, науковими установами та приватним сектором сприятиме обміну досвідом та впровадженню кращих практик у галузі.

8. Активна участь громадських організацій, експертної громадськості та громадян у процесі прийняття управлінських рішень та впровадження покращень.

9. Встановлення системи постійного моніторингу та оцінки ефективності управлінських заходів з метою своєчасного виявлення проблем та корекції стратегій.

Ці шляхи спільно забезпечать зростання ефективності та конкурентоспроможності системи управління, спрямованої на досягнення стратегічних цілей та задач у відповідності до потреб сучасного суспільства.

Загалом, визначення та реалізація запропонованих шляхів дозволить покращити систему управління внутрішнім водним транспортом в Україні, забезпечити її сталість та конкурентоспроможність у міжнародному контексті.

Інноваційні підходи до управління внутрішнім водним транспортом мають велике значення для подальшого розвитку та ефективності цієї галузі в Україні. Реалізація інновацій дозволить забезпечити більш ефективне використання ресурсів, підвищити конкурентоспроможність українського внутрішнього водного транспорту на міжнародному ринку та зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Підвищення ефективності управління внутрішнім водним транспортом в Україні потребує комплексного підходу та активної участі всіх зацікавлених сторін. Реалізація вищезазначених рекомендацій допоможе забезпечити сталість, конкурентоспроможність та зростання галузі у майбутньому.

Література

1. Дем'яненко С.В., Аляб'єва О. М. Особливості розвитку конкурентоспроможності водного транспорту України. Ефективна економіка. 2017. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_6_48 (дата звернення 12.05.2024)

2. Державний судновий реєстр України. URL: <http://rabomizo.com/rus/shipregistration-in-state-shipregistry-of-ukraine/> (дата звернення 12.04.2024)

3. Крикавський Є. В., Шандрівська О. Є., Шинкаренко Н. В. Дослідження потенціалу річкового транспорту України на засадах концепції сталого розвитку. Проблеми економіки та управління. 2019. Вип. 4, С.45-54. URL:<https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/59779> (дата звернення 12.05.2024)

4. Максимов С., Тірон-Воробйова Н., Романовська О. Річковий транспорт України: сучасні реалії та перспективи. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Технічні науки. 2019. Том 30 (69). No1. Част. 2. С. 116-120. URL: http://www.tech.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/1_2019/part_2/22.pdf (дата звернення 12.05.2024)

5. Міністерство інфраструктури України. Офіційний сайт. URL: <http://mtu.gov.ua> (Дата звернення 12.05.2024)

6. Огороков А. М., Вернигора Р. В., Цупров П. С. Речной транспорт Украины: современное состояние и перспективы использования. Транспортні системи та технології перевезень. Збірник наукових праць ДНУЗТ ім. акад. В. Лазаряна. Вип. 12. 2016 р. С. 62-68. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rechnoy-transport-ukrainy-sovremennoe-sostoyanie-i-perspektivy-ispolzovaniya/viewer> (дата звернення 12.05.2024)

7. Партола А. Державна політика в галузі річкового водного транспорту України. Науковий вісник Ужгородського національного університету Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Випуск 16, частина 2. С. 61-64 URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/275828> (дата звернення 12.05.2024)

8. Статистична база даних ЕСК ООН(UNECE) URL:<https://w3.unece.org/SDG/ru/Indicator?id=149> (дата звернення 12.05.2024)

9. Стратегія розвитку внутрішнього водного транспорту України на період до 2031 року. Морські бізнес-новини України. URL: <https://maritimebusinessnews.com.ua/2021/09/20/223491/> (Дата звернення 12.05.2024)

10. Укррічфлот. Офіційний сайт URL: <http://ukrrichflot.ua/ua/> (дата звернення 12.05.2024)

11. Церковна А. В., Рахімі А. М., Внутрішній водний транспорт України: проблеми та перспективи. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2022. Том 21. Вип. 3 (52) С.504-524. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/275828> (дата звернення 12.05.2024)

<http://rinek.onu.edu.ua/article/view/275828>

References

1. Demyanenko, S.V. and Alyab'eva, O.M. (2017), "Peculiarities of the development of competitiveness of water transport of Ukraine", *Efektivna ekonomika*, vol. 6, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_6_48 (Accessed 12.05.2024).

2. State ship register of Ukraine (2024), available at: <http://rabomizo.com/rus/shipregistration-in-state-shipregistry-of-ukraine/> (Accessed 12.05.2024)

3. Krykavskiy, E.V., Shandrivska, O.E. and Shynkarenko, N.V. (2019), "Study of the potential of river transport in Ukraine based on the concept of sustainable development", *Problemy ekonomiky ta upravlinnya*, vol. 4, pp. 45-54, available at: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/59779> (Accessed 12.05.2024).

4. Maksimov, S., Tiron-Vorobyova, N. and Romanovska, O. (2019), "River transport of Ukraine: modern realities and prospects", *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: Tekhnichni nauky*, Vol. 30 (69), no. 1, Part 2, pp. 116-120, available at: http://www.tech.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/1_2019/part_2/22.pdf (Accessed 12.05.2024).

5. Ministry of Infrastructure of Ukraine. The official website (2024), available at: <http://mtu.gov.ua> (Accessed 12.05.2024).

6. Okorokov, A. M., Vernyhora, R. V. and Tsuprov, P. S. (2016), "River transport of Ukraine: contemporary state and prospects for use. Transport systems and transport technologies", *Transportni systemy ta tekhnolohiyi perevezen'*. Zbirnyk naukovykh prats' DNUZT im. akad. V. Lazaryana, Vol. 12, pp. 62-68, available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/rechnoy-transport-ukrainy->

sovremennoe-sostoyanie-i-perspektivy-ispolzovaniya/viewer (Accessed 12.05.2024)

7. Partola, A. (2017), “State policy in the field of river water transport of Ukraine”, Visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo, vol. 16, no. 2. pp. 61-64, available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/16_2_2017.ua/16_2_2017.pdf (Accessed 12.05.2024).

8. UNECE (2024), “statistical database,” available at: <https://w3.unece.org/SDG/ru/Indicator?id=149> (Accessed 12.05.2024).

9. Mors'ki biznes-novyny Ukrayiny (2021), “Strategy for the development of inland waterway transport of Ukraine for the period until 2031”, available at: <https://maritimebusinessnews.com.ua/2021/09/20/223491/> (Accessed 12.04.2024).

10. The Ukrainian River Fleet. Official website (2024), available at: <http://ukrrichflot.ua/ua/> (Accessed 12.05.2024).

11. Tserkovna, A. V., Rahimi, A. M. (2022), “Inland water transport of Ukraine: problems and prospects”, Rynkova ekonomika: suchasna teoriya i praktyka upravlinnya, Vol. 21, no. 3 (52), pp.504-524, available at: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/275828> (Accessed 12.05.2024).

Стаття надійшла до редакції 14.05.2024 р.